

28.08.2026
KSL/180/03.01.00/2024

Pihtiputaan kunta
pihtiputaan.kunta@pihtipudas.fi

Viite: Lausuntopyyntöne 1.7.2026

LAUSUNTO VARISVUOREN TUULIVOIMAPUISTON OSAYLEISKAAVAN EHDOTUKSESTA, PIHTIPUDAS

Pihtiputaan Varisvuoren tuulivoimaosayleiskaavan alue sijaitsee kunnan koillisosassa ja rajautuu Pohjois-Pohjanmaan maakuntarajaan. Osayleiskaavaehdotus mahdollistaa seitsemän, kokonaiskorkeudeltaan enintään 270 metrin tuulivoimalan rakentamisen alueelle. Ehdotusvaiheessa on siirretty voimalaa nro 7 noin 450 metriä koilliseen, kauemmas Särkipurosta.

Keski-Suomen liitto antaa lausunnon kaavaehdotuksesta julkisesti nähtävillä olevan aineiston pohjalta. Keski-Suomen liitolla ei ole ollut käytössään salassa pidettävää aineistoa. Keski-Suomen liitto korostaa luonnonsuojeluviranomaisten näkemyksiä arvioitaessa tehtyjen vaikutusten arviointien riittävyyttä ja johtopäätösten asianmukaista huomioimista kaavaratkaisussa.

Keski-Suomen liiton kaavaluonnoksesta antamaan lausuntoon on annettu vastineet. Lausunto on pääosin huomioitu kaavaehdotuksen valmistelussa.

Osayleiskaavan selvitykset on tehty hankkeen YVA-tarkastelun vaihtoehtojen pohjalta. Voimalan nro 7 siirron vaikutuksia on kuvattu kaavaselostuksessa, mutta selvityksiä ei ole päivitetty vastamaan kaavaehdotuksen mukaista tilannetta.

Osayleiskaavan suhde maakuntakaavaan on kuvattu selostuksessa (kohta 6.4). Kuvauksessa olisi hyvä esittää yhteenveto maakuntakaavan huomioimisesta kokonaisuudessaan, sisältäen myös maakuntakaavan Kulttuuriympäristö- ja Luonnonvarat -määräykset.

Varisvuoren hankkeessa ja kaavoituksessa korostuvat yhteisvaikutukset ihmisiin, luontoon ja maisemiin muiden eri vaiheissa olevien tuulivoimahankkeiden kanssa. Valtakunnallisesti arvokkaalle Pihtiputaan pika-asutusmaisemien alueelle muodostuu selvitysten mukaan näkymiä ulommalla 10–20 km vaikutusalueella. Lisäksi näkymiä ulottuu mm. vesistöille.

Vaikutusten arviointi olisi syytä esittää selkeämmin. Kuten kaavaselostuksessa todetaan, merkittävimmät yhteisvaikutukset muodostuisivat Varisvuoren hankkeen läheisyyteen suunnitteilla olevan Kangasjärven tuulivoimahankkeen kanssa. Selostuksessa todetaan myös Kangasjärven hankkeen laajuus, ulottuminen usean kunnan alueelle sekä kaavoituksen eteneminen kunnittain eritahtisesti Varisvuoren hankkeen jäljessä. Näin ollen yhteisvaikutusten arvioinnissa tulisi korostaa jo toiminnassa olevia hankkeita sekä hankkeita, joiden toteutumisen edellytykset on kaavallisesti ratkaistu joko maakunta- tai

yleiskaavatasolla, kuten 30.6.2026 hyväksytty Leppämaen tuulivoimaosayleiskaava sekä vireillä oleva Leppäkankaan tuulivoimaosayleiskaava ja samalle alueelle sijoittuva Maakuntakaavan 2040 mukainen Leppäkankaan tv-merkintä.

Hankkeen melu- ja välkevaikutukset ulottuvat Pohjois-Pohjanmaan maakunnan ja Pyhäjärven kaupungin puolelle. Osayleiskaavan luonnosvaiheen vastineen mukaan asia on sovittu Pyhäjärven kaupungin kanssa ja kaavaa ei tarvitse laajentaa Pyhäjärven kaupungin alueelle.

Kaavaselostuksessa todetaan, että mallinnettu 40 dB ylittävä yhteismelualue kattaa Keski-Suomen maakuntakaavan taustaselvityksissä määritetyn hiljaisen alueen kokonaisuudessaan. Kyseessä on Pohja-Mäkelä, Multasuonkangas, Juusolanneva -niminen alue, joka on määritelty selvityksessä Hiljaiset alueet Keski-Suomessa (Keski-Suomen liitto 2013). Hiljaisia alueita ei ole merkitty maakuntakaavaan, mutta alueen esittäminen Varisvuoren kaavaselostuksessa tässä asiayhteydessä olisi perusteltua. Hiljaisilla alueilla ei ole oikeusvaikutuksia, mutta vaikutusten ulottuminen hiljaiselle alueelle kertoo muutoksesta alueen luonteeseen.

Selostuksen luettelosta kaavaa koskevista asiakirjoista, taustaselvityksistä ja lähdemateriaalista voi poistaa viittauksen vanhentuneeseen Keski-Suomen maakuntaohjelmaan 2018–21.

Keski-Suomen liitto on vuonna 2026 julkaissut Keski-Suomen siniviherrakenne ja ekologinen verkosto -selvityksen, joka on hyödynnettävissä Varisvuoren tuulivoimayleiskaavan laadinnassa.

Lausunnon on valmisteellut Liisa Bergius, liisa.bergius@keskisuomi.fi, p. 0405902296.

KESKI-SUOMEN LIITTO

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.